

Alvis Zauers

IT jomā Baltijā dominē pakalpojumi, nevis produkti

Maija beigās lietuviešu tirgus izpētes kompānija *Prime Investment* publicēja pārskatu par Baltijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju tirgu ar neiztrūkstošo Baltijas IT pakalpojumu kompāniju TOP 20. Latvija šajā topā ieņem cienīgu vietu.

TOP 20 kompāniju ieņēmumu apjoms pērn ir audzis, un tas atspoguļo kopējās ekonomikas izaugsmes tendences Baltijas valstu tirgū, tā situāciju raksturo pārskata autori.

2006. gadā, salīdzinot ar 2005. gadu, ieņēmumi no IT pakalpojumiem Baltijas valstu TOP 20 kompānijām pieauguši par 34,4%, un tas ir vairāk nekā kompāniju kopējo ieņēmumu pieaugums (29,4%). Dati apstiprina arī tendenci, ka iepretī citiem IT kompāniju peļņas avotiem pieaug tieši vispārējo IT pakalpojumu apjoms – salīdzinot ar 2005. gadu, IT pakalpojumu daļa topa kompāniju ieņēmumos pieaugusi par 10%.

Rēķinot gan pēc kopējiem ieņēmumiem, gan arī atsevišķi, pēc ieņēmumiem, ko devuši IT pakalpojumi, 2006. gadā fiksēta visstraujākā izaugsme pēdējo trīs gadu laikā. Ja līdzīgi izaugsmes tempi turpināsies arī šogad, var prognozēt, ka Baltijas

Savienība prasa ieviest dažādas pārvaldes programmatūras un saistīties ar vienotajām sistēmām (muitā, robežsardzē, u.c.). No šiem projektiem iegūst visa nozare kopumā. Turklāt arī augstie ekonomikas pieauguma tempi rada pieprasījumu pēc uzņēmumu vadības (ERP u.c.) sistēmām un tām nepieciešamās infrastruktūras.

Kā norāda J. Bergs, visstraujāk augušās tās kompānijas, kas tikušas pie lieliem valsts projektiem – *ABC Software*, *RIX Technologies*, *FMS* un *Webmedia*. Šo kompāniju straujais ieņēmumu pieaugums skaidrojams arī ar to, ka tās ir salīdzinoši nelielas. Tādām kompānijām kā *Exigen Services*, lietuviešu *Alna* un *Lattelecom Technology* ir daudz grūtāk panākt strauju izaugsmi, jo tās jau tāpat ir diezgan lielas un Baltijas tirgus to tālākai izaugsmei ir par mazu.

No *Prime Investment* veidotā topa kompānijām vienīgi Latvijas *Exigen Services*, Igaunijas *Webmedia* un Lietuvas *Alna* ir uzskatāmas par nopietnām savu pakalpojumu eksportētājam, visas pārējās kompānijas ir izteikti orientētas uz Baltijas reģionālo tirgu.

No apskatā iekļautajām kompānijām tikai *Tilde* un *FMS* ražo paši savus produktus, visi pārējie sniedz pakalpojumus. Atšķirība ir tāda pati, kā uzņēmumam gatavojot ziepes vai sniedzot telpu uzkopšanas pakalpojumus, uzskata J. Bergs, jo kompānijas, kuras ražo savus produktus un spēj iekarot plašākus tirgus, ir rentablākas, spēj nodrošināt visstraujāko izaugsmi un tādējādi kompāniju biznesa vērtība ir daudz lielāka. Tam labs piemērs ir *Skype*.

FMS IT pakalpojumu ieņēmumu straujo izaugsmi 2006. gadā (242,3%) J. Bergs skaidro ar *FMS* piedāvātā finanšu vadības risinājuma *Apvārsnis* augošo popularitāti. Pieaugumu veicinājusi arī Latvijas valsts iestāžu pāreja uz jauno kontu plānu 2007. gadā. Tā kā *FMS* sistēma *Apvārsnis* tiek plaši izmantota pašvaldībās un valsts iestādēs, tad attiecīgi *FMS* arī saņēma "lauvas tiesus" no šim mērķim piešķirtā finansējuma. Tāpat tikuši īstenoti arī vairāki vērienīgi projekti *Rīgas domē*, *DNB Nord* bankā

un Finanšu ministrijā.

Par *Prime Investment* apskatu nozares pārstāvju vidū ir nācies dzirdēt arī kritiskas atsauksmes, norādot uz tā nepilnību. Arī J. Bergs uzskata, ka pārskatā iekļautās kompānijas ir ļoti dažādas – sākot no datu centru pakalpojumu sniedzējiem kā *Lattelecom* vai *Microlink Lietuva*, datu pārraides tīklu sistēmu integrētāja *Santa*

Foto: AP

Monica un programmatūras produktu ražotājiem *Tilde* un *FMS*. Tādējādi dati nav adekvāti salīdzināmi, tomēr tie sniedz vispārīgu priekšstatu par kompāniju izmēru un izaugsmes dinamiku pēdējos gados. „Lai kā būtu,” saka J. Bergs, „šis apskats ir visaptverošāks, kāds Baltijā tiek publiski izplatīts, un tas arī veido viedokli par tendencēm industrijā.”

Interesanti, norāda J. Bergs, ka apskatam savus datus nav iesniedzis viens no tirgus līderiem – *Sonex*, par kuru pēdējā laikā bieži dzirdēts, ka kompānija ir izlikta uz pārdošanu. Datu nav iesniegušas vēl pāris vadošās kompānijas (piem., *TietoEnator Alise* vai *Lietuvas Informācijas Tehnoloģiju Group*).

No apskatā minētajām tirgus norisēm vēl kā interesantu varētu minēt augošo Polijas lielākās IT kompānijas *Asseco Poland* interesi par lietuviešu IT sektoru. Tādējādi blakus skandināviem (piem., *Tieto Enator*), arī poļi pārpirkšanas nolūkos sākuši mest acis uz saviem baltiešu kaimiņiem. Tiek ziņots, par jau noslēgtām *Asseco Poland* sarunām un vēlmi šogad pārņemt salīdzinoši lielu Lietuvas programmas un IT sistēmu integrācijas kompāniju *Sintagma* (vairāk kā 130 darbinieku). Pieaugot kompāniju ieņēmumiem un kopējam apgrozījumam, Baltijas tirgus kļūst interesantāks arī lielākiem reģionālajiem IT nozares dalībniekiem.

Baltijas IT tirgus TOP 20 kompāniju ieņēmumu pieaugums, %

valstu IT pakalpojumu tirgus četru gadu laikā būs dubultojies (ja balstās uz tirgus līderu rezultātiem).

Patikami, ka TOPa galvgali jau kuro gadu stabili turas mūsu *Exigen Services* un ka to astoņu IT kompāniju vidū, kuru IT pakalpojumu ieņēmumi pagājušajā gadā reģionā auguši vairāk par 80%, piecas ir no Latvijas – *ABC Software*, *FMS*, *Check IT*, *Elva Baltic* un *Rix Technologies*.

Skaidrojot IT pakalpojumu tirgus pieauguma tendenci, *FMS* Valdes priekšsēdētājs Jānis Bergs stāsta, ka to nosaka lielais ES projektu īpatsvars – Eiropas